Kőszeg, 1916. Október hó 8-án. 41. szám. XXXVI. évfolyam.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 6 korona, fél évre 3 korona, negyed évre 1·50 korona, egyes szám ára 10 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz cimzendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: RÓNAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkor 39. szám.

Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számitatnak meg.

Erdélyi menekültek!

Eljöttök tehát hozzánk is. Fájdalom, lemondás, csüggedés van mögöttetek, de ezután remény, hit legyen bennetek! Jöttök rendes, józan, feher falvakból, kedves városokból és otthagytatok mindent: az öreg butorokat a házban, a muskátlit a ragyogó ablakokban, a baromfit, a malacot, a kis borjut, a Riskát az udvarban. Amit egy életen át véres verejtékkel kerestetek, ami a szivetekhez nőt, amit szerettetek — minden ottmaradt. Egyszerre vesztettetek el mindent! Jöttetek tehénfogaton, gyalog és vonaton. Fáztatok, áztatok. Gyermeksirás, marhabőgés, lónyerítés kisért utatokon! Szegény, szenvedő véreink!

Kitárjuk felétek karjainkat és várunk benneteket! Megosztjuk veletek szegénységünket! Milyen jó volna, ha most volna teritett asztalunk, hogy jollakhassatok mellette, hogy azt higyjétek, csak lakást cseréltetek, hogy ne azt higyjétek, hontalanná lettetek. Ez is Magyarország! Ez is a tietek! Ezért is szenvedtetek! Ezért is menekültetek! Mi tudjuk ezt és akarunk segiteni! Nekünk is van szivünk, lelkünk testvéreink iránt. Csak szegények vagyunk! Be kell érnetek vele! De amink van, azt megosszuk édes szegényebb Testvéreink!

Amiben segithetünk, segitünk! Ha csak burgonyát adhatunk egy kis kenyérrel, vegyétek tőlünk szives szeretettel! Amit szerezni tudunk, megosztjuk veletek! Ha lesz husunk, zsirunk, felét néktek adjuk! Ha van lakásunk, felét neked adjuk. A tüzhelyünk, a lábosunk, a fazekunk, felét neked adjuk! A szivünket egészen Neked adjuk, sirasd el fölötte nehéz bánatodat, könnyitsd meg panasszal terhes lelkedet és vigasztalódj, remélj és higyj a magyarok nagy jövőjében. Mi veletek együtt kérjuk a magyarok Istenét: „Édes hazánkat óh add vissza nekünk!“

Ha majd megint visszamentek bérces, büszke hazátokba és a piros cserepekben ujra virit az elszáradt muskátli, akkor gondoljatok vissza ránk! Ez a gondolat legyen bennetek hálásan emlékező, ezt kivánom nektek is, a városomnak is. Ugy emlékezzetek vissza ránk, mint akik igaz testvéreitek voltak a balsorsban is! Ez lesz a mi igaz jutalmunk!

Dr. Freyberger Jenő.

Városi ügyek.

4237/916 **Hirdetmény.**

Közhirré adom, hogy korpát, kölestakarmánylisztet, köleshéjat, olajpogácsát, cukorszörpöt (melasset) száritott repaszelet moslék és torkolyfélét csak a Korpaközpont közvetitésével lehet forgalomba hozni. Malmok és egyéb gyári vállalatok ezen termékeket, valamint repce, vadrepce, napraforgó, gomborka, kender, tök és lenmag, tengeri csirapogácsát kötelesek a Korpaközpont közvetitésével forgalomba hozni. A cukorszörp és száritott repaszelet kivételével a felsorolt ipari termékek és hulladékok eladására vonatkozó minden szerződés vagy kötés a jelen rendelet hatályának tartamára erejét veszti. A felsorolt termékek legmagasabb ára 100 kg.-ként tisztasulyra a következő: Korpa K 20, kölestakarmánylisztt K 36, köleshéj K 16, repcepogácsa K 30, vadrepcepogácsa K 30, napraforgómagpogácsa K 40, gombormagpogácsa K 40, tökmag-pogácsa K 45, lenmag pogácsa K 40, kendermag pogácsa K 20, keményitőgyári szaritott tengeri moslék K 32, keményitőgyári száritott burgonya moslék K 19, száritott sörtörköly K 26.

Ezen legmagasabb árak magukban foglalják a rakodó állomashoz való elszállitásnak és berakásnak költségeit, zsák nélkül, készpénzfizetés mellett értendők. Többféle mag préseléséből előállitott termékből a legolcsóbb pogácsa ára követelhető. A korpaközpont métermázsánként 50 fillér jutalékot számithat fel. A korpaközpont termékeit csak belföldre a m. kir. gazdasági felügyelőség által kiállitott utalvány alapján adhatja el. A kiskereskedelemben forgalomba kerülő mennyiséget a f. m. miniszter állapitja meg, mikor a kiesinybeni árakat is meghatározza. Az ipari vállalatok kötelesek készletüket gazdasági szükségletük megjelelölésével a Korpaközpontnak bejelenteni. Kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, aki e rendelkezéseket megszegi. A rendelet egész terjedelmében hivatalomnál megtekinthető.

E rendelet érvénybe lépett 1916 augusztus 19 én.

Kőszeg, 1916. szeptember 24-én.

Jambrits Lajos, polgármester.

4447/916. **Hirdetmény.**

Közzéteszem, hogy a Lobenanger dülőben 500 négyszög ölnyi szántó f. évi október hó 15-én délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen bérbe fog adatni a számvevőségi irodában.

Kőszeg, 1916 október 5 én.

Jambrits Lajos polgármester.

4446/916 **Hirdetmény.**

Közzéteszem, hogy a bikaistálló udvarán lévő 1 halom trágya f. évi október hó 8-án délután 3 órakor nyilvános árverésen el fog adatni.

Kőszeg, 1916 október 5 én.

Jambrits Lajos, polgármester.

Városi közgyülés.

— 1916. okt. 5. —

Három havi pauza után ismét közgyülésre hivták a városatyákat, de csak 13 jelent meg. Nem vagyunk babonásak, de sajátságos, milyen gyakran ismétlődik ez a fátumszerü jelenlvti szám. Volt már ugy is, hogy a tisztviselő tagokkal együtt volt ennyi. Ezuttal enyhebb az eset. Nyolc tisztviselő és 13 képviselő volt jelen. Hogy ez miért enyhébb? Mert az ominozus szám igy csak egyedül a képviselőket veszélyezteti. Jó lenne tehát egymásiránti figyelemből tömegesebben megjelenni, akkor az ilyen veszedelmek nem kisértenek. Mert nem jó ám az ördögöt a falra festeni. Tizenhárom közül egynek mindig hamarább lesz — baja, mint a többi tizenkettőnek.

Ezen bevezetés után most rá kellene térni a közgyülési humorra. De nincs miről mit humorizálni. Egyhangu referádák meghallgatásával folyó ügyeket inteztek el és ez mind oly gyors tempóban ment, hogy a városatyák nem is elvezhették azt a kellemes meleget, aminé a teremben talán még sohasem volt. Egy gőzmozdonynagyságu uj vaskályha produkálta — egy svinga fától. Mostanában midőn a fakérdéstől már amugy is melegünk lesz, ez nem is kunszt. Jövő

Tárca.

Éjszaka Velencében.

— A repülőtámadás története. —

Luigi Barzini a „Corriere della Sera“ haditudósitója átélte Velenceben azt a borzalmas éjszakát, amelyen 12 magyar-osztrák repülőgép bombázta a várost. Élményeiről a következőket irja:

— Ebben az órában kell jönniök!

Már magasan áll a hold Heléna-szigete fölött és a vizre veti sugarait. Ugyanaz az átlátszó világosság leng az égen, mint Velence háztengere fölött; halovány homályba burkolózva, álomszerü nyugalomban ringatodzik Velence. Ebben az órában kell jönniök!

A holdfény segitségükre lesz. Feketén emelkednek ki a partok a világos tengerből és könnyü az utat megtalálniok Velence felé. Most, amikor a hold a vezető, csaknem naponta jönnek.

A legszebb velencei éjszakákon mostanában bombaeső hull. Velence édes, mesés csendjében, az éjszakai nyugság misztikus varázsában hirtelen felharsan a háboru vad lármája. Aggódva, de büszkén és némán figyel az egész város. Tegnap nem voltak itt, de ma bizonnyal eljönnek. A levegő tiszta és nyugodt: a legjobb idő a bombázáshoz. Senki sem tér pihenőre. Itt-ott megkoppan egy lépés a Piazzetta kövezetén. A zárt kávéházak előtt sötét alakok ülik körül az asztalokat és suttogva beszélgetnek. Árnyékszerü sétálók mozognak lomhán a Prokurátiák oszlopsora alatt. Üt az óra. Tizenegy. Tegnapelőtt ilyenkor már itt voltak. A hold ma korábban kelt. Már nem tarthat sokáig.

A holdfény-ölelte Márkus templom előtt mozdulatlanul áll két-három nagyobb csoport, mintha ezt a homokzsákok mögé rejtett csodás épületet bámulnák. Talán titkos remegéssel kérdezik, vajjon egy óra multán nem pusztul-e itt minden, vajjon nem utoljára jártatják e szemüket ezen a pompán, amely már talán halálra van szánva. Az ólomtetőkön a kupolák és az ablakfülkék között, a szomszédos dogepalota erkélyein, mindenütt tüzoltók őrködnek. Az őrök hosszu sora lehuzódik egészen a Riolig: az első zajra készek munkába kezdeni a fecskendőkkel. A templom belsejében is helyükön vannak az őrök. Lebilincselő az óriási terem sötétsége, amelyben csak az őrök lámpák remegő fénye csillog. Hét évszázad óta világitják meg ezek a lámpák a bolcsek kövét.

Féltizenkettő. A város utolsó, vértelenfényü lámpái is hirtelen kialusznak. Ez az első jel. Jön az ellenség!

Mindenhonnan hallani, ahogy az ajtók nyilnak. Minden ház nyitva hagyja a kapuját. Aki még az utcán van, belép a legelső kapun a mit utjában talál. Köröskörül láthatatlan emberek szellemszerü lépte hallatszik, amint a veszélyes felső emeletekről a földszintre tartanak. Eszre lehet venni, hogy Velencében már megszokták az ilyen látogatásokat.

Azután csend lesz. A gőzösök e Canale Granden megállanak utjukban, kialusznak a hajólámpások, a hajók a hidak alá bujnak, amelyeket fehér gőzfelhőcske leng körül, mintha az alant rejtőzök remegő lélegzete szállna a magasba. Egy evezőcsapás sincs többé, egyetlen bárka sem halad előre. Az emberi élet minden jele elhalt. Velence üresnek elhagyottnak látszik, nagyobbnak, mint valaha. A leirhatatlan izgalom, amely urrá lesz rajtunk, az élő jelenből valami földöntuli világba vazázsol bennünket.

Egy ágyudördülés szakitja meg a csendet. Ez a második jel! Rögtön utána egy sziréna veszes bugása rikkolt a fülünkbe. Távol és közel mindenhol a szirénák hangja hallatszik. Vad, kétségbeesett, kinos hangok panaszos kórusa. Azután ujra mély, terhes hallgatás.

Lassan, titokzatosan, sulyosan, mint azokban a rémes hosszura nyuló éjjeli órákban, amelyekben libére nehezedik reánk, ugy multnak a percek! Velence! Velence! Jönnek a gyilkosaid... Már itt vannak!...

Az egész levegő cikk-cakkos vonalban haladó fénysugaraktól szikrázik. Mindenfelől rakéták szállnak fel, széles csikokat szántanak az égbolton, a gépfegyverek vad kattogása tombol. Rövid időközökben éles sortüzek követik egymást, olyan zajjal, mintha az eget akarnák keresztül hasitani. A látóhatár éles tüzvillámoktól lángol, és Velence sötét vonalai még élesebben, még feketébben válnak ki, mint előbb. Dübörögve száll ki az ágyutorkolatokból egyik dörgés a másik után. Szakadatlanul srapnellek robbannak, borzalmas zajjal, magasan a város fölött. Az éjszaka egymást keresztező fénysugarak szikratengere. Minden lángol, minden dörög, egyazon pillanatban egyforma hevességgel, amely már nem fokozódhat. A háboru egész dühöngése pár másodperc alatt itt termett. Néha-néha erősebb, vadabb, kinosabb dördülések hangzanak ki a tombolo hangviharból. Reszket alattuk a föld. Ezek az ellenség robbanó bombái. Azután még egy dördules vonul át a városon és minden boltozat, minden kupola megremeg és visszhangzik, mint egy óriási gong, amelyet hirtelen megütöttek. Közben egy pillanatra hirtelen csend. A város védői fülelnek és hallgatódznak. Az ellenséget nem látják, az éjszaka sötét. Néha kirajzolódik egy-egy ellenséges repülőgép alakja, egy röpke pillanatra a hold korongja előtt, de ez ritkaság. Hangfogókkal igyekeznek körülbelül megállapitani, hogy hol van, vagy legalább is hol volt az ellenség, mert a hang nagyon sokáig hatol le a mélybe. A láthatatlan repülőre pedig nem lehet célozni. Legföljebb az utját lehet elállni, tüzes sorompókat eléje állitani, amelyeken nem tud áthatolni. Kénytelen utjából kitérni és a bombáinak rémes hatása csökken, mert nem tud pontosan célozni. Minthogy a repülők sem látják egymást éjszaka, egyik ellenség a másikat kergeti és

közgyülésre talán még ez az egy svinga fa sem fog kelleni. Költségvetés kerül napirendre! Még a humorizálni való kedvünk is fucsba megy ettől. Háborus költségvetés lesz. Talán „háborus“ a szó szoros értelmében. Talán éppen ezért termel majd hálásabb témát a humorhoz. Mert régen mondta a nagy német: „Vom Ernst zur Komik, ist nur ein Schritt.“

* * *

Napirend előtt a polgármester a következőket jelentette:

Beyer Teofil helybeli ev. lelkész főesperessé történt megválasztása folytán Felsőlövőre költözvén, képviselőtestületi tagsága megszünt. Inditványozza, hogy itt kifejtett közhasznu tevékenységeért neki jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék. Helyette Koczor Lajos póttag hivatott meg. — A vadászzászlóaljnak az árviz idején teljesitett kitünő segitőmunkájáért a városi közgyülés köszonetét a hadtestparancsnoksággal is közölvén, ez most hivatalosan értesiti a várost, hogy a megnevezetteknek napiparancsban a maga részéről is elismerését fejezte ki. — Örvendetes tudomásvétel végett bejelenti, hogy a dunántuli ev. egyházkerület Nagykanizsán tartott közgyülésén elhatározta, hogy helybeli leánynevelő-intézetét leányfőgimnáziummá szervezi át. — A fatermelést a jövő évre az üzemtervtől eltérőleg a klauzeni erdőben fogja teljesittetni, a fuvarozási nehézségek elkerülése végett. — A lisztellátásra nézve ismerteti a fenálló vármegyei nehézségeket, melyeket személyes utánjárással enyhiteni igyekszik. — A burgonyabeszerzés sikerrel járt, de a központtól megszerzendő szállitási engedély sok nehézséget okoz, mely érdemben szintén személyesen jár el. — 250 erdélyi menekült ideérkezése van jelezve, akiknek elszállásolását illetőleg felhivást bocsátott ki a lakossághoz. — Mindezeket a közgyülés helyeslőleg tudomásul vette.

Következett a napirend:

1. Az 1917. évi legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállitására dr. Stúr Lajos elnöklete alatt Terplán Kornel és Gombos Ernő küldetnek ki.

2. Szmolján László városi ellenőrnek fizetés nélküli hat havi szabadság adatik a belgrádi közigazgatási tanfolyam hallgatására.

3. Mernyei Mihály kőszegfalvi tanitónak nyugdijazása tudomásul vétetett, hosszu időn át teljesitett eredményes tevékenységeért neki jegyzőkönyvi köszönetett szavaztatott, állását pedig egyelőre csak ideiglenesen határozta betölteni, Edler Anna tanitónővel, havi 100 korona tiszteletdijjal.

4. Dr. Waisbecker Antal emlékére letett 2000 koronás ösztöndij alapitványnak alapitólevele jóváhagyás végett felterjesztetik.

5. A folyó évi városi költségvetés törvényhatósági jóváhagyása tudomásul vétetett.

6. Az 1915. évi háztartási és ütügyi zárszámadás a számvizsgálóbizottság észrevételeinek figyelembevételével jóváhagyatott. Számvizsgáló bizottsági tagnak dr. Bardos Remig választatott.

7.—11. A Deák Ferenc, Szegényintézet, Albrechtinium és Polgári gyámolda, Elhagyott gyermekek segélyalapja, Iparisko'ai tanonc alap zárszámadásai jóváhagyás végett felterjesztetnek.

12. Az árvizkárok költségeire 50000 K számlahitel igénybevétele a legelőnyösebb ajánlatot tett Kőszegi Altalános Takarékpénztártól megszavaztatott.

13. A tüzérüteg szénavételárából az árviz okozta kár leiratott.

14. Szintugy Kasper J. földbérletének felerésze.

15. Halasi Ferenc jégszekrénybérösszege leiratott.

16. Meister Antal földbérlet szerződése megszüntettetett.

17. A királyuti cementjárda utáni illetmenyek közigazgatási birósági itélet folytán töröltetnek, de vizsgálat tárgyává tétetik, hogy ki okozta a kellő időben való kivetésnek az elmulasztását.

18. A körkemence kölcsön végleges törlesztését tudomásul vette.

19. A tifuszbarakért kiutalt 5400 korona államsegély illetve téritményből kifizettetnek a beruházási költségek, 3700 K pedig a törzsvagyonhoz csatoltatik.

20. A várkori városi emeletes sarokképületnek a megtartott árverésen a legtöbbet igért Spányik Béla ezredes részére 20500 korona vételárért való eladását a közgyülés jováhagyta.

21. A bor és husfogyasztási adószedés bérbevételére Gombös Ernő és Isovits István küldetnek ki.

21. Az uj ebtartási szabályrendeletnek kihirdetése és végrehajtása elrendeltetett.

23. A vidéki hirlapiróknak kárpáti „Sajtószállás“ épületéhez 50 korona adomány folyósittatott.

24. A háromszögelési munkálatok után felmerült költségek kiutaltattak és megbizatott a polgármester, hogy az ez alapon elkészitendő városszabályozási térkép megszerzése érdekében eljárjon.

25. A városi tisztviselők és alkalmazottak háborus állami segélyének szükséglete 19400 K összegben megállapittatott, kiutalás végett felterjesztetik, de novembertől kezdve a városi pénztárból előlegezik.

26. Földbérlethatralékok behajtására tiszti ügyész felhatalmaztatott.

27. Knaute Rezső, Szidoly Hermán, Frenc Cecilia, Glaser Frigyes a város kötelékébe felvétettek.

28. Kappel Fáni helybeli illetősége elismertetett.

Ezzel a közgyülés véget ért.

Helyi hirek.

Ofelsege nevünnepen, szerdán, a Jézus szent Szive-templomában ünnepélyes isteni tiszteletet celebrált Kincs István apátplébános, melyen nagyszámu közönség és a tanintézetek ifjuságán kivül a helybeli állami, megyei és városi hivatalok képviselői, valamint a helyőrség egész tisztikara jelentek meg. Kellemetlenül érintette a közönséget, különösen a katonaságot, hogy az istentiszteletet befejező „Hymnus“ előadását az ifjuság időelőtti elvonulása zavarta meg. Jol jegyezte meg az egyik közöshadseregbeli tiszt: ugyan mit mondanának rólunk, ha ezt mi tennék és pedig szintugy minden szándékosság nélkül, mint ez esetben az ifjuság vezetői? Illetékes tényezőnek is tudomására adatván, megnyugtatta a felháborodottakat, hogy ez a figyelmetlenség nem fog többé előfordulni.

A fogimnaziumi igazgato nevünnepen mult vasárnap a tanulóifjuság a háborus viszonyokra való tekintetből ünneprendezés helyett küldottségben jelent meg dr. Bardos Remig igazgató előtt, melyben az összes osztályok képviselve voltak s melynek élén Stúr István VIII. osztályu tanuló fejezte ki az ifjuság háláját és szerencsekivánatait. Utóbb a rendtagok is tisztelegtek nála, nemkülönben a helybeli hivatalok és intézmények képviselői és szeretettel ünnepelték a népszerü házfőnököt és a társadalom egyik kitünő vezérférfiát. A szokásos székházi ünnepi vacsora ugyancsak a háborus helyzetre való figyelemből maradt el.

Drach Henrik örnagy, a kőszegi katonai alreál iskola tanára az intézet helyettes parancsnoka lett.

Athelyezes. Kolos Ferenc főgimnáziumi tanárt a szent Benedek-rend főapátja a pápai főgimnáziumhoz helyezte át, mert az ottani intézetből Holler Konrád mult évben innét odahelyezett jóemlékü tanár és Blazovits Ferenc ifju tanár, ki iskoláit Kőszegen végezte, mint tábori lelkészek katonai szolgálatra hivattak be. Kolos tanár nagyon hiányozni fog a mi intézetünknél. Ő vezette az ifjusági ének- s zenekart és az ifjuság rajongó szeretettel csüggött rajta.

Halalozas. A Groszinger—Auguszt—Schermann-családokat gyász érte Ringhofer Ferencné született Schwahofer Katalin elhunytával. A 80 éves özvegyasszony már régóta gyengélkedett és a halál megváltotta szenvedéseitől. Temetése nagy részvét mellett hétfőn volt.

Szova Feri hosi elhunytárol már mult számunkban emlékeztünk meg. Szombathelyről ideszállitott teteme érckoporsóban a temető kápolnájában volt felravatalozva, melyet igen sok virág és koszoru fedett. Végtisztességére nagy gyászközönség, a városi hatóságok, az állomásparancsnokság és a tüzérüteg képviselői jelentek meg, a vadászzászlóalj egy szakasza pedig mint diszkiséret követte sirjáig a doberdói pergőtüznek szomoru áldozatát. Dr. Ratzenböck Károly katonai lelkésztanár végezte a gyászszertartást és ennek végeztével a sirnál megható gyászbeszéddel emlékezett meg az ifju katona hősiességéről és vigasztaló szavakat intézett a gyászbaborult családhoz. A kivonult katonák diszlövése jelezte, hogy egy sok reményre jogositott ifju élet szállt a sirba, kinek emléke azonban örök időkre élni fog a hazáért küzdött lelkes ifjak márványtábláján.

A hadi adotfizetok szerencsés csoportja városunkból csütörtökön volt Szombathelyen, ugy tudjuk összesen 11-en, hogy az ezen adót kivető bizottság előtt ügyüket tárgyalják. Szerencséseknek azért mondjuk, mert a nagy adófizetés csak szerencsés kivételeseknek jut osztályrészül. Hogy ezután ezek még sem megelégedettek és a megadóztatás részletei felett a közönség körében is nagy a csodálkozás és felháborodás, annak az az oka, hogy a kivetés nem fedi a tényleges állapotot, nem arányos s szembeötlően téves. S mert igy van, a megadóztattak körében az a vélemény alakult ki, hogy itt helyben keresendő a téves informálás forrása. Pedig tévednek. Ezt az adót a pénzügyi hatóság központja főleg a vasuti statisztika és hadügyi szállitások pénznyugtái alapján vetette ki és a helyi hatóságnál semminemü tekintetben sem fordult meg. Hiszen éppen a feltünően téves megadóztatás bizonyitja, hogy nem itt kapta az informaciót, különben hogy lenne az, hogy csak 11-en vannak e szerencsések, holott sokkal több lehetne. A város egyáltalában nincs érdekelve benne s éppen ez okból nem működött közre. Pedig az állam bátran elhatározhatta volna, hogy még legalább 20% a város javára is kivethető legyen, mert már idáig is 19.000 korona adódeficitje van a városnak. Ha a vármegye, avagy talán az egész ország területén mindenutt ily aranytalan és téves alapon történt a kivetés mint nálunk, sok jogos adót veszit az államkincstár, és sok bosszuságot szerez azoknak, akik jól tudják, hogy kiket hagytak ki és kiknek megadóztatásával az ő kivetésüket igazságosabban lehetett volna kivetni és igy az igazságosság mellett az állam érdeke is jobban megóvható lett volna.

Nepfelkelo potszemle volt tegnap délelőtt az itteni honvédkiegészitő parancsnokságnál. 11-én ismét lesz. A vármegye területéről elmaradottak mind itt kötelesek pótszemléhez jelentkezni.

A csecsemo- es anyavedelem ügyében két hét előtt tartott értekezleten hozzájárultak a rendőrkapitánynak azon inditványához, hogy a két nőegyesület választmánya és más helybeli hölgyek együttes nagybizottságának dr. Freyberger Jenő tanácsnok, — mint ezen ügy előadója, tartson ismeretterjesztő előadást és ezek után két-két hölgytagnak megfelelő számu házat kijelölve, felkeressék azon valóban segélyreszorult anyákat és csecsemőket, kikről a város gondoskodjon. Olyan nemes feladat ez, melyet a mi hölgyeink bizonyára teljes mértékben méltányolni fognak. Szebb, érdemesebb honleányi kötelességet nem teljesithetnek, mint egy egészséges jövő nemzedéknek a biztositására irányuló városi humánus törekvésben való segédkezést. Ezt a tájékoztató előadást dr. Freyberger tanácsnok jövő vasárnap tartja meg a városháza termében, melyre külön meghivót kapnak a közreműködésre kiszemeltek, de természetesen önként is jelentkezhetnek mindazok, akik e hazafias és nemzeterősitő emberséges munkában részt venni óhajtanak.

Feher Vilmos szintarsulata mégis csak kivivta magának a háromhetes szinievadot. A teljesen indokolt volt elutasitó határozat után a szintársulat kérésére két tanácstag megnézte a társulat egyik körmendi előadását, melyről a legjobb véleményt adták le és igy a városi tanács kivételesen három hétre megadta az engedélyt. Ennek folytán a szintársulat, mely Körmenden most mindig telt házak előtt játszik, meg csak október 17-én kezdi meg előadásait a jóhirü és igen mulattató „Mágnás Miska“ operettel. A szinházi zenekart valószinüleg a helybeli vadászzászlóalj zenekarából állitják össze és Kovács Ferenc karmester lesz a vezetőjük, akiről ismeretes, hogy a szinpadi zene- és karvezetésben nagy gyakorlattal bir. Minthogy a főszereplőkről a legjobbat várhatjuk, a zenekar pedig bizonyosan kitünő lesz, elég élvezetes előadásoknak nézhetünk elébe s habár a legutóbbi években a soproni, győri szintársulatok nagyszámu személyzete s igen szép szinpadi kiállitás kissé elkényeztette a mi közönségünket, igényeinket a háborus helyzethez kell alkalmazkodnunk, mert hiszen csak a felmentett szinészek állnak az igazgatóságok rendelkezésére s abban találhatunk megnyugvást, hogy Fehér Vilmos mindannyiszor hogy Kőszegen volt társulatával, mindenkor a közönség teljes megelégedését vivta ki magának, minden tekintetben jó emléket biztositott magának és ez is döntő körülmény volt a városi tanács ujabbi határozatánál, midőn a közvélemény ellenére mégis engedélyt adott. Fehér Vilmos szintársulata ennek a bizalomnak meg is fog felelni. Ebben nem kételkedünk. Alkalmunk lesz a legujabb szinműveket és operetteket megismerni s a mi lelkes szinpártoló közönségünk bizonyára ugyanolyan melegséggel fogja támogatni, mint más időben. Talán jól is fog esni ebben a nyomasztó hangulatban egy kis feledés a nyujtandó szórakozásban, egy kis hangulatlenditős magyar szinművészek mulattató játékában. Jó kedélyhangulatban könnyebben lesz elviselhető, amit ennek a borzalmas világháborunak következményeként nap-nap után el kell szenvednünk.

---

pedig, hogy össze ne ütközzenek, hat-hét kilométernyi távolságban. Ha az arzenál felől jönnek, akkor a Giudecca sziget irányában tünnek el. A pillanatnyi szünetekben tisztán hallani az eltávolodó ellenség egyre gyöngülő zaját és egy — még bizonytalan irányból felénk siető — uj ellenség propellerének egyre erősbbödő lármáját. Az ágyutüzelés rövidke szüneteiben is titokzatos zizegés és mormolás hallható: a gránátszilánkok, srapnellgolyók, acél és ólomtörmelék zugnak és mint láthatatlan éjjeli lepkék bugnak le a kanálisok fekete vizébe.

A tüzeső egyre vadabb, az ellenséges bombák egyre sürübben csapkodnak le. Négy-öt hull le gyors egymásutánban. Lángesóvák, füst, romok jelzik a helyet, ahol lecsaptak. Nehéz fekete felhő terjeng a a város fölött rátelepedszik a háztető-tengerre, átvonul a lagunákon, mindent sürü fátyoiba takar; gözös, büzös harci atmoszférába. Néha néha a vizbe is hull egy bomba, ilyenkor hosszu, magas hullámok csapkodnak a part felé a hidak megremegnek, a gőzösök meginognak, a házak erkélyei ropogva zuhannak le a mélységbe, a számtalan fekete gondola tántorogva jár a vizen s tarka össze visszaságban hullámzik.

Egy éles füttyentés — ezuttal nekünk szól. — Éppen a fejünk fölött száll egy bomba . . . Óriási robbanás. Megmozdul alattunk a föld. A közelünkben csapott le a bomba, alig száll föl a füstoszlop, egy kiálltás nyilal végig a Piazzán. San Marco! San Marco! A hirtelen ijedség és fájdalom kihajtja a tömeget az oszlopsorokból, hogy megbizonyosodjanak arról vajjon a templom ég e. Az első emberi hangok, melyek hosszu várakozás után hallhatók, a velenceiek régi csatakiálltása: San Marco!

A katedrális sértetlen. A tömeg elvonul. Ujra kezdődik, immár ötödször, a légi bombázás. Lassan, ütemesen tizenkét bomba csap le egymásután. Hogy van az, hogy ezek a hangok olyanok a fülnek, mintha messzi idegen világból jönnének . . Talán már azt érezzük, hogy ebben a harcban valami emberfölötti és örökkévaló van? És valóban. mintha egy magasabb, pártatlan biró emelte volna fel szavát, elnémul a lárma. Tizenkét ellenséges repülőgép röpült el Velence fölött. Csönd van . . . és még nagyobb csönd lesz. A percek örökkévalósággá nőnek. A szirének elhuzott, éles sikitása, amely a veszedelem elmultát jelzi, ugy hat, mint a megváltás.

A lámpások ujra halvány fényt szórnak a sötét utcákra, amelyek lassan-lassan megélénkülnek. Mindenfelől tódul a tömeg, senki sem tér pihenőre, mielőtt a saját szemével meggyőződött volna arról, hogy mi történt. A hidak és a keskeny utcák feketéllenek az emberektől, akik végtelen hosszu gyászmenetben vonultak a rombolások szinhelyére.

Velencére egyetlen bomba sem hullhat, hogy ne pusztitana el szép dolgokat.

A szinpártoló egyesület tagjait tisztelettel értesiti az elnök, hogy Fehér Vilmos szintár ulatával egyesületünk nem szerződött, miért is egyesületünk semmiféle felelősséget sem vállal semmi irányban sem. A tagok, mint bármely más fél, szabadon bérelhetnek ugyan egyenesen a szinházi titkárnál, de az egyesületbe befizetett összegeket igénybe nem vehetik.

Bortermelők figyelmébe. Azon bortermelők, kik gyökeres szőlőoltványokra igényt tartanak, jelentkezzenek még e hó folyamán a bortermelők szövetkezete elnökénél.

Vetőmag ügyben megyei értekezletet tartott az alispán. A város részéről Jambrits Lajos polgármester, a járás részéről dr, Guary Leo h. főbiró vettek részt. Az alispán a szükségletet a rekvirált mennyiségből fogja visszatartani. Egyben a lisztellátás ügyében is tanácskoztak.

Hadi szappant szándékozik gyártatni a kormány, hogy véget vessen a szappangyártás körüli sulyos visszaéléseknek. 50% zsirtartalmu szappan 4 korona lesz és egész, fél és negyed kilós csomagokban fog forgalomba kerülni. De mikor?

Cukorrohamok folytak ittt pénteken délután és szombaton egész nap, mert a közönség megtudta, hogy Unger, Pollak és Wentzl cégeknek együtt egy vaggonnal érkezett. Felháborito látvány volt, hogy nyolcadkilós mennyiségért mily óriási tülekedés folyt. Sokan panaszra jöttek a hatósághoz, hogy nem kapnak. A hatóság ez üzletek előtt a bevásárlókat figyelemmel kisérte, de nem tapasztalta, hogy nem adnának és más cikk vásárlásához kötnék a kiszolgálást, mert különben azonnal meginditotta volna az illető ellen az eljárást. A kiszolgáló személyzet néha eltrefalódzik s ebből származik félreértés. Kár ezt tenniök, mert elég komoly dolog az, ha a szegény nép egy nyolcad kiló cukorért órákig tülekedni kénytelen.

Erdélyi menekültek érkeznek a vármegyébe. 250 személy ezekből városunkban nyer elhelyezést. A városi hatóság felhivást bocsátott ki a lakossághoz, hogy egyes családok adjanak szegényeknek lakóhelyet, melyért meg téritmény is jár. Ha ma délig elegendő ilyen önkéntes lakástfelajánló nem lesz, kényszerbeszállásolást fog alkalmazni. A menekültek valószinüleg holnap érkeznek ide. A polgármester egyuttal pénzadományokat is kér, melyek nála vagy Roth Jenő, Schaar József és Schaffer Gusztav üzletében leadhatók.

Burgonya-kiosztás folyik most mindennap a városi majorban. Egyelőre csak kisebb mennyiségben, hogy mindenkinek jusson, utóbb majd mindenki megkapja a megrendelt mennyiséget. Az első küldemény nem volt nagyon szép, igen sok volt benne az apró burgonya és e miatt sokat zugolódnak és mint ilyenkor szokás, szidják a várost. Pedig nem tehet róla. Ugy adja, amint kapja. A helyben termelők is azt tapbasztalják, hogy tulnyomólag apró maradt az idei burgonya. Talán a természet bókja ez, figyelemmel a közismert német közmondásra.

Két birka veszett el a marhavásártérről. Feltalálója adja át a Czeke-gőzmalomban. A nyomra vezető jutalmat kap.

Cukrot vásárolt egy perványi cigányasszony az Unger üzletben s mert ugy hallotta, hogy csak ugy adnak cukrot a kőszegi boltokban, ha rumot is vesz, — hát ő bizony vett, — de csak ugy suttyomban. Lopás miatt átadták a kir. járásbiróságnak.

Egy fehér gyermekboa veszett el e héten a Gyöngyös-utcában. Megtalálója adja át a rendőrhatóságnál, vagy aki tud róla, tegyen bizalmas feljelentést.

Okirathamisitó leány a kórházban. Gyarmati Róza, aki egy itteni nyilvános házban volt alkalmazva, mint néhány héttel ezelőtt közöltük, a batátnője czimére érkezett 30 koronát a kézbesitőtől felvette ugy, hogy magát Kovács Ibolykának adta ki s a kézbesitőkönyvbe is barátnője nevét irta be. A kir. törvényszék ezért a csütörtöki főtárgyaláson ezért csalás és okirathamisitásért két heti fogházra itélte.

Az Elektro-Bioskop mai műsora: Nyári utazás Svédországban; természeti felvétel. — A kép a tükörben; dráma egy lovarnő életéből 3 felvonásban. — A becsapott; katonai vigjáték.

Mi a véletlen? Kiss Károly és Társa bankházba Budapesten irt egy asszony, hogy küldjenek egy olyan szerencs-sorsjegyet, mely megfelel a hadbavonult férje születési napjának. Kéri Kiss bankházát, hogy figyelmesen intézzék el, mert ő álmodta, hogy Kiss-nél a küldött sorsjeggyel főnyereményt csinál. Igy is történt és a szegény asszonynak nincsen többé gondja. Ajánljuk, hogy a kinek bizonyos dátum vagy szám iránt előszeretete van, irjon Budapestre a Kiss bankháznak Kossuth Lajos utca 13 és rendeljen egy osztálysorsjegyet az október 27.-én kezdődő huzásra.

M. kir. szab. Osztálysorsjáték. A most megkezdődő XXXVII sorsjáték hivatalos nyeremény-jegyzéke szerint a kibocsátandó 110,000 sorsjegy felére vagyis 55,000 darabra jut nyeremény, még pedig összesen 14.459,000 K értékben. Sorsjegyek már mindegyik elárusitóhelyen kaphatók.

Heti krónika.

A tarhonya maximálása. A kormány elrendelte, hogy a tarhonyát előállitó vállalatok csak a Haditermény lisztjéből és pedig csak főzőlisztből állithatnak elő tarhonyát és azt csak a Haditermény utján hozhatják forgalomba. A tarhonya legmagasabb ára métermázsánkiná 100 korona, amely maximális ár október 4-ikén lépett életbe.

A cukorfogyasztás redukálása. A kifli és haboskávé számüzése után ujabb tilalom szakadt a kávéházakra és vendéglőkre. Redukálták a cukorfogyasztást. A kormány kiadagolja minden kávé és kapuciner mellé a cukrot, amellyel szintén takarékoskodni kell. Az édesség kedvelői tehát ezentul nem dnskálkodhatnak hat-nyolc darab cukorral egy csésze kávéhoz vagy teához. A rendelet értelmében, — mely a hivatalos lap vasárnapi számában jelent meg — vendéglőkben kávéházakban, cukrászdákban és kaszinókban a cukrot a kiszolgáltatott italokban a következő adagolásba lehet adni: egész adag italhoz 18 gramm sulyban, illetve kockacukorból 3 darab nagy kockát, vagy 4 darad kis kockát, egy csésze, vagy egy pohár italhoz 13 gr. sulyban, illetve kockocukorból 2 kockát vagy 3 kiskockát, kis csészében vagy kis pohárban adott italban 9 gramm sulyban, illetve kockacukorból 1 nagy kockát vagy 2 kis kockát.

A kereskedelmi számlák belyegilleteket is felemelik. A posta táviródijak és fuvarlevélbélyegilletékek felemelése után az osztrák és magyar kincstár sorát ejti a kereskedelmi számlákra megállapitott bélyegilleték felemelésének. Auszriában most jelent meg a pénzügyminiszter idevonatkozó rendelete, amely — értesülésünk szerint — teljesen azonos a magyar részről kibocsátandó rendelettel. Az október hónap első napján életbelépő uj rend szerint a 20 koronán aluli összegről szóló számlák 2 fillér, 20 koronától 100 koronáig szóló számlák 10 fillér, 100 koronától 1000 koronáig szóló számlák 20 fillér, 1000 koronánál megasabb összegü számlák ivenkint 40 fillér bélyegilleték tartoznak leróni.

Az elvágott bankjegyek érvényesek. A fél és negyed két koronás bankjegyek elfogadása nem kötelező, mindamellett a monarchia sok helyén elfogadják ezen jegyeket, tehát az Osztrák-Magyar Bank is beváltja őket.

Gyüjtsünk szilvamagokat! A Hadsegélyező Hivatalhoz napról napra érkeznek be szilvamag-küldemények, bizonyságául annak, hogy az akció a közönség élénk érdeklődésével és nemes pártfogásával találkozik. A Hivatalnak azonban a kellő eredmény eléréséhez nagyobb mennyiségü magvakra van szüksége, miért is nagyon fontos volna, hogy lehetőleg minden háztartás, s mindenki aki lekvár és pálinkafőzéssel foglalkozik, küldje be a magvakat a Hadsegélyező Hivatalhoz. Sokan vannak, kiknek nem áll módjukban, hogy anyagilag róják le hálájukat a vitéz harcosok iránt, kik vérükkel védelmezik meg az itthon maradottakat, azok e semmi költségükbe nem kerülő csekély fáradtsággal teljesithetik legszebb kötelességüket! Nekik csekély fáradságot, az elesett hősök családjainak azonban jelentékeny segitséget jelent az akció lelkes támogatása! A magvak összegyüjtésének és csomagolásának költségeit készségesen megtéritti a hivatal. 100 kg.-onként 8 (nyolc) koronával. Aki nem vesződhet a szállitással, adja át az anyagot a község tanitójának. A csomagokat a posta és a vasut dijtalanul szállitja, ha „Gyógynövény" jelzéssel vannak ellátva. Cim: Hadsegélyező Hivatal Budapest, V. Akadémia-utca 17-szám.

Hirek a háboruról.

Az oroszok óriási erőfeszitései. A Terstyánszky front-szakasz ellen az oroszok szakadatlan rohamsorokkal próbálkoznak, hogy frontunkat megingathassák. Rohamaikat többórás borzalmas pergőtüz előzte meg, amelyben a municiót éppen nem kiméltek. Repülőink a front mögött felvonuló trénoszlopaikat sikerrel bombázták. A foglyok csekély száma azt bizonyitja, hogy csapataink nagy elkeseredéssel harcoltak az oroszok ellen, a kiknek erőfeszitése óriási. A harcok borzalmasságát és hevességét jellemzi, hogy a német és osztrák-magyar tüzérség Selvov és a korytnicai frontszakaszon mintegy tiz kilométeres fronton, 16 ezer gránátot lőttek el egyetlen napon, mig hétfőn rohamok visszaverése közben minden gyalogos átlag 400 töltényt használt el.

Amerikai agyuk a Sommenál. Svájci lapok jelentik: A Somme mellett 4000 amerikai gyártmányu 38 centiméteres ágyu van, amelyeknek egyrésze működik, a többi pedig tartalékban van.

500 dobrudsai polgár a vágóhidon. Egy Dobrudsából visszatért magasrangu tiszt, aki résztvett a tutrakani és a szilisztriai harcokban, beszéli, hogy az egész ujonnan elfoglalt területen Tutrakanig és Szilisztriáig az összes falvakat felégették a románok. Szilisztriában egy vágóhidra mintegy 500 parasztot össze tereltek, levágták fejüket, azután beledobták a Dunába. A fejnélkül maradt törzseket egymásra dobták és azok sokáig hevertek ilyen helyzetben.

Oroszország uj hadsereget szervez. Oroszország uj hadsereg szervezésével foglalkozik. Állitólag másfélmillió emberből áll ez a sereg, amelybe most hivják be az embereket. A télen akarják kiképezni az ujoncokat, hogy tavasszal a hadműveletek diadalmas befejezése céljából a frontra dobhassák. Ez egyuttal beismerése annak hogy az idei nagy offenziva meghiusult.

Nagyszebenig mennek a vasutak. A lapok tudósitói jelentik, hogy Nagyszebenig közlekednek a vasutak és az összes vonatok a központi pályaudvarra futnak be. A záróórát a vendéglőkre este 10, a kávéházakra 11 órában állapitották meg.

Uj sorozások Franciaországban. Párisi lapok hiradása szerint a francia kamara hadügyi bizottsága hozzájárult a kormány javaslatához, hogy az összes alkalmatlanokat ujra sorozzák és a 17 éves ifjakat is fegyverbe szólitsák.

A románok kiverése. Orsova környékén csapatainkat nyugati irányba visszaszoritották Petrozsénytől délre az ellenség a határhágók felé visszavonul. A Fogarasnál előnyomuló szövetséges haderők a városon tul jutottak. Egy erős román támadáson kivül, amelyet Szovátánál visszautasitottunk más jelenteni való nincs. Az aldunai román átkelés eredménye, amelyet az antant a szokott tulzással hirdetett, a szövetséges vezérkarok jelentéséből ismeretes. Az ellenség sokkal rövidebb idő alatt hagyta el a bolgár területet, mint amennyi idő alatt arra léphetett. Derék dunai flotillánk határozott és bátor fellépése ezekre az eseményekre döntő befolyással volt. A Báránykut vidékén még másodikán támadásra indult második román hadsereg az Olt völgyében a Sinka mögé visszavonult és tovább északra is hátrált. A hátszegi hegységben, a Sztrigy mindkét oldalán az ellenség hiábavaló veszteségteljes támadásai után a határmagaslatokra huzódik vissza.

Gradot és vidéket bombáztuk. Október 4-ikén este egy tengeri repülőrajunk megtámadta a Gradó melletti ellenséges repülőállomást, katonai telepeket és épitményeket, továbbá Monfalconera, San Cansianóra és Staranzanobora igen jó eredménnyel dobtak le nehéz, könnyü és gyujtóbombákat. Összes repülő gépeink, az ellenség heves lövetése dacára, sértetlenül tértek vissza.

Bolgár jelentés az olahokról. A Duna mentén nyugalom. Az ellenség partraszállási operációja Rjakovo falunál teljesen meghiusult. — Most már egyetlen román katona sincs partunkon. A legtöbb faluban, amelyet az ellenség megszállott, a román csapatok gyilkosságokat, erőszakot és gyujtogatásokat követtek el. Dobrudsában tüzelésünkkel és ellentámadásunkkal meghiusitottuk az ellenség ama erőfeszitéseit, hogy a Karapadsa-Perveri vonalon levő állásaink ellen előrenyomuljon. A többi fronton élénk tüzérségi tevékenység. A Fekete tenger partján egyik repülőnk Mangalia magasságában ledobott bombáival gyors visszavonulásra kényszeritett egy ellenséges hadihajót.

Görögországból. Athénből jelentik: Konstantin király kérdést intézett Venizeloszhoz, mely esetben volna hajlandó pártjával támogatni a kormányt. Venizelosz azt felelte, csakis az esetben, ha a kormány Bulgáriának hadat üzen.

Kohalomnál tönkrevertük a románokat. A Persányi hegység nyugati szélén megerősitett állásaika Falkenhayn gyalogsági tábornok osztrák-magyar és német csapatai megtámadták és teljesen megverték az ellenséget. 23 tábori ágyu, 2 nehéz ágyu és 13 gyalogsági ágyu maradt zsámányként a támadók kezében. 2 tisztet és 290 főnyi legénységet elfogtunk. Tovább északra a Homoród terrletén és a Magyarostól keletre is kedvezően haladnak előre támadásaink, amelyek folyamán 2 tisztet és 202 főnyi legénységet elfogtunk.

Kormányválság és statarium Görögországban. Athéni távirat szerint egész Görögország területére kihirdették az ostromállapotot. A görög kormány lemondása az antant óhajára történt, mert azzal fenyegetőznek, hogy Athén mellett csapatokat szállitanak partra. A király még senkit sem bizott meh kabinetalakitással. Dimitrikopulosz kijelentette, hogy nem politikai szinezetü kabinetalakitását nem vállalná, mert szükséges, hogy az országág teljes szabadsággal rendelkezhessen saját sorsa felett.

A közönség köréből.

Igaza van

czimü a „Kőszeg és Vidéke" szeptember 24. számában megjelent cikkéhez óhajtanék pár reflexiót füzni s az ott felvetett kérdésekre rövid választ adni.

Ad a) „Nem legelső gondja a rendeletekkel érintett polgárnak, hogy azt miképen játsza ki?"

Igaz — ellenben Németországban ha egy uj rendelet jelenik meg, ugy elsősorban a végrehajtó közegek azon gondolkodnak, hogy mikép valósithatók meg legtökéletesebben. De Németországban nem is adnak ám ki annyi együgyü, sokszor végrehajthatatlan rendeletet. Ott a rendelet az élet viszonyaiból folyik, azokkal számot vet; ott minden rendelet nemcsak a közjót célozza, de el is éri. Ott egyes nyerészkedő társaságok — egyes privilegizált osztályok érdekében nem védi. Számos esetben a komikummal határos szekaturáknak van kitéve a rendelet által érintett polgár. Mondok egy példát. Ha a rőtfalvi állomásra mondjuk 20 hordó petroleum jön — ugy nem a finánc ur jön ki azt felvenni ellenőrizni, hanem a megrendelő szerezzen ebben a háborus világban, hol minden fogat ritka, hol azoknak inkább a produktiv mezei munkánál lenne helyük, hallhatatlan magas fuvarköltség mellett kénytelen a legközelebbi városba hajtatni, hogy a finánc ur az iroda ablakán kitekintve azt mondhassa: „jól van" és azután visszaszekerezhet és az amugy is már központilag megdrágitott petroleumra még hozzászámithatja a drága időt és fuvarbért.

Azt se tudom egyszerü polgári eszemmel felfogni, ha akkora ur vagyok, hogy 5 métermázsa vetőrozsra van szükségem, akkor kaphatok vásárlási engedélyt, de ha zsebem meg a pocám állapota 5 métermázsa árpát igényel, akkor is, — de ha csak 2 métermázsa rozs kellene, vagy csak 3 métermázsa árpa kellene, akkor nem, mert a rendelet 5 métermázsán alul nem adja.

Sárváron vehetek házi szükségletemre gabonát, de a celli járásban már nem, mert ha Sárváron veszem a gabonát akkor nem rövidul meg az ország közszükséglete, de ha esetleg Kiscellben, akkor igen!

Tehát az első gyógyszer, hogy csak okos, a közjólétet célzó, a gyakorlati élettel számotvevő rendeleteket adjanak ki, nem pedig sokszor egymásnak ellenmondó, csürhető csavarható, meg nem érthető rendelethalmazokat, melyek áttanulmányozására külön kurzusok kellenének s amelyeknek szövevénye nálunk veszedelmesen hasonlit a pókhálóhoz, melyen a kis legyek fenakadnak, de a dongók és darazsak áttörik.

Ad b) „Bejelenti-e a termelő egész termését?"

Hát bizony sokszor nem — de ezt hangsulyozom — ha ez rossz akaratból történik, tessék példásan, elriasztó módon megbüntetni, de tessék számot vetni azzal is, hogy falun nincs minden háznál tizedes mérleg, hogy a földmüves, sokszor férfi hiányában a munkával tulterhelt, iskolázatlan asszony nem ér rá ujságot olvasni, rendeleteket böngészni.

Ad c) „Nem csempész, nem rejteget e semmit?"

Dehogy nem. Tessék csak kutatni, hova tünt el a cukor, a petroleum, miért kevesebbedett meg oly hirtelen a só? Hamis legények ezek, most nem szeretik a napfényt — de jöjjön meg csak a 30 filléres cukoráremelés, ne kelljen a petroleumot 48 filléres áron adni, dráguljon meg a só, oh milyen szépen előjönnek, de előjönnének akkor is, ha egy erős kéz, kellő hatalommal felruházva egy kis raktár házkutatást tartana.

Ne dugdossunk el semmit! De aki annak idején el nem dugdosott lisztet, vagy a malmok eldugdosott lisztjéből uzsora áron nem vásárolhatott, annak ugyan felkopott az álla, s akinek nincs eldugdosott cukorja, petroleumja, drága kimulóba vonagló sertéséhez elég eldugdosott sója, ah, az mulathat 1/8 kiló cukor, 2 deci petroleum, 1/4 kiló só mellett s mig a közhatalom nem biztosit bennünket arról — hogy igényeinket, ha szerényen is — abból ami a háboru dacára is meg van, kielégithetjük, bizony ez a dugdosás sem fog megszünni. — Egészségtelen és nem védhető tünet, de könnyen magyarázható a mult és meg inkább a jelen szomoru tapasztalatai után.

Ad d) Megtartotta e mindenki a hustalan napokat?

A falu és város szegény népe bizony megtartotta, de más nem. Az előkelő éttermek étlapjai mutatják, mit élvezhetnek az ott étkezők. Egy berlini elsőrangu hotel étlapján ellenben mindjárt észre vesszük az okos és szociális érzékkel rendelkező kormányrendelet nyomát. Csak 2 husételt nyujt, de a kettőből is csak egy adagot enged egy személynek.

Foglaljuk egybe a többi e nemü kérdést.

Bizony a termelő, iparos, kereskedő ügynök stb. a háborás helyzetet indokolatlan, kapzsi vagyonszerzésre használja ki, bizony többet követel polgártársaitól, mint amennyit lelkiismeretesen szabad — bizony a leglehetetlenebb igényekkel áll elő. Ez, sajnos, nagyon is igaz. De miért van igy. Feleljünk erre meg egy hasonlattal.

Bemegy a tanitó az iskolába — csend van — s ő megkezdi az oktatást. Egyszer csak észre veszi, hogy az egyik, rendesen amugy is legrakoncátlanabb tanitvány szomszédjaival fecsegni, azokat csipkedni kezdi. De a tanitó szemet huny ennek komiszkodásai felett s praelegál tovább. Es ime pár perc alatt már mindenütt suttogás hallatszik, — mozgolódás támad — még a legszerényebb, legfélénkebb tanitványok is vérszemet kapnak, — egész kis anarchia dul az egész iskolában. — De ha ugyanez a tanitó az első rendetlenkedőt alaposan képen kapja — bezzeg lesz halotti csend mindjárt, a már félig nyitott száj is hangtalan marad, mintha csak az a pálca, amely az első rendetlenkedőre lesujtott, mindannyi gyermeknek fájna.

Mikor az első háborus hiénák feltüntek, akkor hiányzott ez az erős kéz, mely ezt az elhatározó pofont elcsattanthatta volna. Hiszen emlékezünk azokra a tulenyhe, a bünnel igazán arányban nem álló büntetésekre. Hasonlitsuk össze ezeket csak némileg is a német erő és erély lesujtásával és rögtön megértjük hogy nálunk miért merészkedtek a helyzettel visszaélni.

Es ezzel meg is bomlott a rend. A bőrközpont nem tudta mit kérjen a kereskedőtől, a kereskedő a csizmadiától, a csizmadia a paraszttól, viszont a a paraszt — mindezektől a csizma árát beveendő, a tejfel, turó, vaj, szárnyas, malac stb. terményeiért mer hallatlan árakat követelni. Egyik üzi, hajtja a másikat és ebben az őrült hajszában el nem maradhat most már senki, mert a rohanók legázolják.

A magyar közgazdasági életben most valóban a termelők, kereskedők, ügynökok, bankok, központok, szegény legényei dulnak és itt most már rendet csak egy diktátori hatalommal felruházott és statáriális itéletekkel dolgozó erős kéz tudna teremteni. Most már végre lesz ilyen. Kiváncsian várjuk, tanult e a némettől. Ha frontunkat ottkünn a csatatéren német tábornokok vezérlik, nem volna e jó, ha — nálunk a közgazdasági belső csatateret is német vezérek mintájára dirigálnák? A magyar közigazgatásban igen elkelne jó egynéhány Mackensen és Hindenburg.

Rőtfalvi.

Kötelességünk a rőtfalvi plébánosra vonatkozólag megirt cikkünkre beküldött reflexiót is közzétenni és szivesen adunk helyet ezeknek, mert ugyanolyan tárgyilagosak, mint a mi cikkünk, mely a [illegible] megtámadásával szemben azt kivánta beigazolni, hogy a [illegible] rendelet is hajótörést szenved, nem elég jól fegyelmezett népünknél. Mi ugy tudjuk, hogy Németországban is „nem minden arany ami fénylik." Ha ott a háboru alatt tapasztalt vitás helyzeteket gyorsabban és sikeresebben sikerült megszüntetni, az tisztán [illegible] a német nép fegyelmezettségén és a németországi kereskedelmi és ipari viszonyok nagy szolidságán alapszik és mert függetlenebbek az itélkezők is. Micsoda országos lárma lenne nálunk, ha kétszeresére emelnék a tisztviselők fizetését, vagy ha elvennék a vármegyék tisztviselő választó jogát? A polgárnál kilincselni kénytelen, a megélhetés gondjaival terhelt itélkezők országában, hiába követeljük az „erős kéz" közigazgatását, különösen egy olyan nehezen megoldható kérdésben, mint egy egész ország közélelmezésének intézésében és ujból is csak azt kell konstatálnunk, hogy a bajok nemcsak fent, hanem lent is okoztatnak.

A szerk.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen fiunk

Szova Feri

elhalálozása folytán irántunk megnyilatkozott nagyrészvét, ugyszintén „a katonai kirendeltség kiküldetéséért a 12. vadász zászlóaljnak — hálás köszönetet mond

Kőszeg, 1916. október 4-én.

a gyászoló család.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a m. t. közönségnek becses tudomására hozni, hogy Kőszegen a **Gyöngyös-utca 24.** számu házban

kárpitos- és díszitő-műhelyt

nyitottam és minden e szakmába vágó munkálatokat elfogadok. Magamat a nagyérdemü közönség szives pártfogásába ajánlva vagyok

kiváló tisztelettel

Hován Endre

kárpitos és díszitő.

Hozassuk haza elesett hőseinket!

Kedvezményes fuvardij mellett eszközli, a szükséges engedélyeket és okmányokat jutányosan megszerzi

Hazai föld harctéren elesett hősök exhumálási és hazaszállitási vállalat

Budapest, Rákóczi-ut 59. sz., I. em. 5.

Telefon **József 33—44.** Előnyös költségvetés díjmentesen.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

kőszegi fiókja,

Kőszeg, Király-ut 6. szám.

Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg **nettó 4 %-os** kamatozással betéti könyvecskére és folyószámlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik, betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámitol: 2—3 aláirásos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben

Folyósit: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra; **magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).**

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad tőzsdei megbizatásokat elfogad

Szelvényeket: költségmentesen bevált, szelvényiveket a szelvényutalvány (talon) alapján dijmentesen beszerez

Átutalásokat, lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen dijmentesen.

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamveszteség ellen biztosit

Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti megbizást a legelőnyösebben bír lebonyolitani.

Mint az Első Magyar Általános biztositó társaság ügynöksége mindenféle biztositást elfogad és felvilágositással készséggel szolgál.

Központ: **Szombathelyi (régi) Takarékpénztár**

Szombathely. Alakult: 1867-ben.

Alaptőke 1,600.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor. Takarékbetétek 15 millió koronán felül. Saját tőkéi 2,250.000 korona.

9893/1916 szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági kiküldött az 1881 évi LX. tcz. 102 § értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a csepregi kir. járásbiróságnak 1916 Pk. 989/3 számu végzése következtében dr. Stúr Lajos kőszegi ügyvéd által képviselt a Kőszegi Általános Takarékpénztár javára 144 kor. 45 fillér jár. erejéig az 1916 szept. 16-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 321 korona 40 fillérre becsült boros hordók, hordó leeresztő létra, töltike, boros sajtár és jégszekrény nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek a csepregi kir. járásbiróság Pk. 989/3 számu végzése folytán 144 korona 45 fillér előbbi, valamint 99 korona 75 fillér, utóbbi összesen 244 korona 20 fillér költség tőke erejéig alperes korcsma helyiségében **Bük községben** leendő megtartására

1916. évi október hó 12. napjának d. u. 2 órája

határidőül kitüzetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság az 1881 LX. tcz. 102 és 108 §-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet igérőnek szükség esetén a becsáron alól is el fog adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is lefoglalták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. tcz. 120 § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Csepreg, 1916. évi október hó 3-án.

Kovács Lajos
birósági kiküldött.

Hordókat

petroleumos, olajos, kátrányos, sziruposat, szeszeset, a legmagasabb áron **minden mennyiségben készpénzfizetés mellett** veszünk ugy helyben, mint bármely vidéki vasut vagy hajóállomáshoz szállitva.

Hordóügynökök kerestetnek!

WEISZ LIPÓT és TÁRSA

olaj-, gépzsir-, kocsikenőcs nagykereskedők

BUDAPEST, IX. Hentes-utca 17.

Interurbán telefon: **József 14—50.**

Nagy megtakaritás üzleteknek, gyáraknak, malmoknak és gazdaságoknak.

A létező legjobb s legtartósabb

papirspárgát

Csomagolásra 2, 2½, 3 és 4 mm. vastagságban kgként K 3·50, 100 kg. K 340·—.

Postacsomagokhoz kgként K 4·20, 100 kg. K 400·—

Szőlőkötözéshez (2 és 2½ mm) kgként K 3·50, 100 kg. K 340.

Zsákzsinegnek 4 mm-esből vágva és kötegelve kgként K 3·60, 100 kg. K 350·— árban szállitja pécsi raktáraiból utánvéttel a

PÉCSI KERESKEDELMI és IPARBANK R. T.

áruosztálya Pécs.

5 kg-nál kevesebb nem küldhető.

Papirkötelek. Elismerő nyilatkozatok.

Nagyobb rendeléseknél engedmény.

Hadbavonultak

női családtagjai jó megélhetést biztosithatnak maguknak, ha xxxxx

Benes Károlyné

(Budapest, IV. Kristóf-tér 8. szám)

elsőrangu női divatteremmel kapcsolatos szabászati- és varrótanintézetében — csekély dijazással — a női **ruhaszabást** és **varrást** rövid idő alatt megtanulják.

Hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminisztérium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szabad. Osztálysorsjáték **(XXXVII. sorsjáték)** I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusitóknak árusitás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1916. október 27.** és **23-án** tartatik meg. — A huzások **a Magy. Kir. Lottójövedéki Igazgatóság, mint állami ellenörző hatóság,** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusitóinál kaphatók.

Budapest, 1916. évi október hó 8-án.

Magy. Kir. Szab. Osztálysrosjáték Igazgatósága.

Tolnay. *Hazay.*

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Kőszeg.